

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Practica Octaviani Vestrii I. C. Foro Corneliensis

Vestri, Ottaviano

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 V 940

De terminorum obseruatione in caussa prophana & in quauis eius
instantia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63002)

legantis seruandus est, vt Aegid. ait decis. 78. super appella-
 tione & decis. 82. si Papa. Fori enim consuetudo seruanda
 est, l. 3. in fin. ff. de testam. Specu. titu. de sent. §. qualiter, co-
 lum. primas Dec. consi. 402. & 655. Bertran. consi. 377. nu-
 mero septimo, libro primo, & iterum consi. 24. num. quar-
 to, libro secundo & rursus consilio 214. numero 7. libro 3.
 Mars. sing. 118. stylus. Cassan. consi. 67. numero 57. Afflict. de-
 cis. 79. numero 4. Cassad. decis. 7. numero 4. de rescript. Ro-
 chus Curt. in tract. de consue. nu. 759. vsque ad 768. & Ni-
 co. Euerar. in locis legal. loco. 19. & est communis opinio, vt **Com. opi.**
 ex praedictis patet, & per Docto. in cap. quod clericis, de fo-
 ro competen. Felinus in cap. causam loci, de rescript. & Af-
 flict. in prelujs Const. reg. Neap. in questio. 9. columna se-
 cunda, & vsque ad eod. curie stylus seruandus, vt si * senten-
 tra contra stylum proferatur, nullius sit roboris & momen-
 ti, Ita in anthen. iubemus, C. de iudic. Guid. Pap. decis. 292.
 Cassan. in consuet. Burg. in proem. numero 17. quodque de
 stylo diximus, intelligas de antiquo, atque vsu recepto, non
 autem vario, per ea, quae scribunt Felin. in cap. Rodolphus,
 §. ceterum, column. secunda, de rescript. Cur. in l. more. ff.
 de iurisdict. omni. iud. & Ioan. Neuiz. in sua Syl. nup. libro
 tertio tit. est nuben. alias monitorie, numero 32. Ceterum
 * ecclesiasticos praesertim iudices admonitos esse velim, vt
 Romanae Curiae stylum omnibus nervis sequantur, quae a-
 liarum ecclesiasticarum mater est, vt legitur in cap. fin. de
 for. compe. Hinc pulchre Card. prodidit, in clemen. quam-
 uis, in princ. de appellat. quod Rom. Curiae iudicandi sty-
 lum inferiores ecclesiae seruare tenentur, & Card. sententiae
 imminuntur Barb. in c. ex literis, colum. 9. ver. 4. probat. de
 const. & Gomes. in proem. reg. Cancell. quest. 2. circa me-
 dium. Nicol. Anto. Grauatius.

De terminorum obseruatione in causa prophana,
 & in quauis eius instantia.

S

CAP.

SUMMARIVM.

- 1 Terminum in causa profana, qui observantur, cem sunt.
- 2 Reus citatus si differat litem contestari, quando procedatur.
- 3 Beneficialis causa siue ecclesiastica, quādo contestatur veluti profana, ad id, quod instat profanarum procedere, necesse sit.
- 4 Dilationes, quae in beneficialibus dantur, sunt communes, actori, s. & reo, scilicet verò quae profanis.
- 7 Dilatio concessa vni parti, prodest alteri.
- 6 Dilationi concessa, an quis renunciare possit pra iudicium alterius partis.
- 7 Dilatio intelligitur continua, & dies feri currunt.
- 8 Dilatio probatoria, est peremptoria, & unica.
- 9 Dilatio secunda ex causa conceditur.
- 10 Dilatio facilius prorogatur, quā de nouo concedatur.
- 11 Dilationis prorogatio debet fieri durante prima dilatione, non autem elapsa.

Quod si causa sit profana, & de iure habemus modum procedendi in l. prolatum cum nota, per gloss. Bartol. & alios, Cetera sentent. & interloqu. omn. iudi. & ac etiam ex stylo sacri Palatii observatio terminorum diffinis est secundum instantias, & in prima sunt longiores, in sequioribus autem breviores, ex emplo beneficialium causarum, de quarum dilationibus

nibus proximè loquuti fuimus.

Sunt * autem in profanis causis, & in prima
instancia termini decem, quorum vltimus vide-
licet ad declarandum contingens est, alij verò
quasi de substantia iudicij, nempe.

Ad dicendū contra cōmissionem, } Ad primam
Ad libellandum, } Ad octauā,

Ad respondendum Libello, }
Ad contestandum litem, } Singuli ad primā.
Ad iurandum de calumnia. }

^b Quòd * si citatus differat litem contestari,
compellemus ipsum, & seruatis quatuor termi-
nis, Ad contestandum litem, primo simpliciter,
secundo ad primam diem, tertio etiam ad pri-
mam, addita tamen poena, scilicet excommuni-
cationis, & vltimus etiam ad primam, sed addi-
ta clausula, aliàs ad videndum se declarari, ob-
tinemus eum declarari, liteque contestata pro-
sequemur, vt infra.

Ad articulandum, ad decimam quintam.

Ad dicendum contra articulos, Singuli ad secundā.

Ad producendum omnia, Singuli ad secundā.
Ad dicendum contra producta
Ad declarandū & iurandum de calumnia, Ad
primam.

Ad dicendum contra declarationes ad primā,
sidentur facto & in scriptis, alioquin si verbo
tantū, non seruatur, & videtur potius terminus
contingens, quàm de substantia.

In secunda instantia seruantur omnes ijdem
termini, excepto illo ad respondendum libello,
& litem contestandum, quo omisso, reliqui ser-
uari solent singuli ad primam, excepto ter-
mino ad articulandum, qui seruatur ad octa-
uam.

uam. Et terminus ad dicendum contra declarationes similiter est contingens, ut proxime dicitur.

In tertia instantia iisdem termini seruantur ad primam, excepto termino ad articulandum qui seruatur ad sextam.

- 3 Quod * si causa sit de pensione, vel alias super
fructibus, alioque membro beneficii, seu eius possessione, vel denique etiam super beneficio ecclesiastico, ad quod tamen ageretur, tanquam ad unitum, omni casu censetur prophanum, & prout in prophanis termini substantiales seruari solent, & litis contestatio desiderabitur, Aegid. conclu. 617. si agit de lit. contestat.

Nec mirum tibi videbitur, quod de beneficio ecclesiastico, tanquam de re prophanum agi possit, quia ubi beneficium prætenditur unitum, pro diuino loco habetur, Rota d. decis. 369. no. quod ubi beneficium de vnione & articulandum in antiquo etiam quoad processum, & terminorum obligationem Aegid. dict. conclu. 617. quod extenditur Aegid. etiam ad casum, ubi reus, contra quem ageretur, ad beneficium tanquam unitum exciperet illud, tanquam ecclesiasticum beneficium iure sui tituli, & ex collatione apostolica, vel alia ad eum spectare, idque ea ratione, quod ad dignoscendum iudicium attendimus actionem per actorem intentatam, & secundum eam motimur illud Aegid. ibidem. Quamobrem si exciperet actor ageret, tanquam ad beneficium ecclesiasticum iure sui tituli, reus verò de vnione eiusdem beneficii exciperet, secus dicerem, causam scilicet non prophanam, sed beneficialē, & prout in beneficiali procedendum esset, argumentum à ratione Aegid. ibidem.

Ex diuerso nonnunquam etiam in prophana causa extra ordinem agimus, & prout in beneficialibus terminos obseruamus. Si modò auditor causæ hunc summarium processum litigatori velit concedere, quem absque alio speciali ad hoc rescripto ex indulto extrauagantis Innoc. 6. de facultat. Audi. Rotæ de aliorum tamen coauditorum consilio dare potest, idq; duobus tantum casibus, nempe, vbi viduarum & pupillorum causa, vsque ad quamcunque summam ageretur, quod tamen restringerem, vbi pro eorum parte processus fieret, ne id, quod fauore introductum est, operaretur odium aduersus iuris regulas. Amplius, vt inter alias quascunque personas vbi tamen ageretur de summa, vel re valorem quingentorum non excedentibus: essetque (vt opinor) vtroque casu iudicis interloquutio necessaria.

Differunt * autem termini seu dilationes, quæ in beneficialibus dantur & seruantur ab his, quæ in prophanis, alia etiam ratione, & quòd in causa beneficiali communes sint, auctori scilicet & reo, secus in prophana, in qua iuris ordo seruatur, secundum quem dilationes prius dantur auctori, & exinde reo, cui probandi onus non incumbit, nisi postquam auctor suam probasset intentionem, ad text. in l. si quis, C. de exceptio. Ro. ta decis. 166. not. de dilat. in antiq.

ANNOTATIONES.

Ac etiam.) Huc spectant, quæ Vant. & Form. compilatores proximè præcitati ibidem notant.

Quod si citatus.) Compilatores Form. aduoc. legat. in 2. tract. cap. 4.

R 3

Ad

c Ad quod tamen.) Vide suprâ, quod in huius libri
mum caput sub litera A. addidimus.

d Quod in causa.) Adeò quòd si uni parti dilatio de-
tur, prodest alteri, l. petendæ, vbi Bald. C. de temp. in iury
restitut Felin. in cap. prudentiam column. 1. de mut. pet. &
Alexand. in authen. iubemus. in princ. C. de indi. vbi limi-
tat. nisi aliter dilatione vti noluerit. Caterùm ꝑ pro-
6 ritate istius limitat Gomes. legas in regu. de trien. poss. quo-
stion. 22. vers. Queritur modò, & Docto. in dist. l. peten-
dæ. Bald. & alios in l. postquam, C. de pact. Nam alter cau-
nes sunt inter interpretes, an quis dilationi in preiudicium
aduersarij renunciare possit. Quæ de re Tiraquell. consi-
las de viroque reira. § 36. ad fin. titul. numero 27. opinio-
nes conciliantem, scilicet, ut dilationi in aduersarij dam-
num quissiam renunciare non valeat, quotiescunque illam
iure communi meruit, secus verò, si specialiter per beneficium
restitut. in integr. Verùm prædictam opinionem quòd com-
munis sit dilatio, vsque adeò, ut in aduersarij preiudicium
renunciari non possit. crebriore calculo approbatam esse
Ias. testatur in l. numer. 54. ff. de adopt. De quo etiam vi-
deas Andr. Iser. & Afflict. in const. reg. Neap. obscuri-
tem, numero 14. vbi intelligunt dilationem illam iure spe-
ciali, id est, beneficio restitutionis. in integrum concessam,
renunciari in preiudicium non posse, etsi in hoc varietas sit
inter Docto. in d. l. petendæ, ut per Tiraq. vbi suprâ, limita-
tamen communem opi. nisi re integra dilationi renuncia-
tum fuisset, ita Lanfr. in rep. cap. quoniam contra, in verb.
7 dilationes, numero 8. de probat. Quæ ꝑ quidem dilatio
continua regulariter intelligitur, feriarique etiam dice-
runt, l. siue pars, in fin. C. de dilat. Bald. & reliqui in l. si
de fer. & Franc. Marc. q. Delph. 35. Sed hoc tamen cum
temperamento intelligas, nisi ferie totam dilationem, vel
ipsius maiorem partem absorberent, ut docent. Host. in ca.
licet causam, de probat. Bald. in l. si quando, questio. 4. C.
de test. & Lanfr. in cap. quoniam contra, in verb. dilatio-
8 nes, calum. 2. de probat. Et ꝑ omnis probatoria dilatio de

Com. opi.

iure est peremptoria atque vnica, vt semel tantum dari possit. Alexand. in l. fin. in i. not. ibique Doctor, communiter, ff. de fer. Abb. in cap. licet, 4. not. de probat. Felin. in ca. pastoralis, column. 1. de except. Et licet hæc sit regula, non nullas tamen admittit limitationes, quas apud Ias. ceterosque in d. l. si iur. etiam & in l. oratione, eodem titul. est legere, inter quas est, si in prima dilatione iustum extaret impedimentum, nouæ aut superuenissent probationes, tunc secunda dubio procul concedenda erit dilatio, vt ibi, & in l. 1. c. de dilat. vbi Salic. & Abb. in cap. primo eod. titul. & in cap. pastoralis, de except. Perperam ergo iudices faciunt, aliqua non præuia cognitio ancula, & absque legitima causa dilationem prorogantes, eoque fortius nouam concedentes, vt supra dictæ auctoritates concludunt, & traditur in Formulæ in princ. column. 2. & pagina 2. col. similiter 2. & iterum pagina 63. Et quod secunda dilatio, nisi causa cognita, concedi non valeat, etiam si primam iudex coramisset, est communis opinio, teste Franc. à Ripa in l. 2. numero 32. ff. de re iudi. Licet & facilius (vt nonnullis placuit in d. l. fin. præsertim Ange. & Paul. Cast. & ante eos Specul. titul. de dilat. §. nunc videamus, versicul. & sunt hæc, iuncto versicul. præcedenti) dilatio ipsa prorogetur, quam noua præfigatur: eadem peratione, quia eadem censetur, l. sed si manente, ff. de precar. Arcin. in l. filius à patre, in 3. not. ff. de liber. & posthum. & Gomes. vbi supra, qui tamen limitat in odiosis haudquaquam procedere, ex Bald. in l. si à te, c. de pact. inter empt. & vend. quibus consonat, quod ab Alexand. scribitur in l. 4. in princ. ff. de damn. infect. & si nuncupatim idem Alexand. post Fulg. in dict. l. vltima hoc reprehendat, quoniam iudex absque causa dilationem probatoriam prorogare non potest, per textum in dict. l. 1. in fin. c. de dilat. Sed esto, quod vera esset opinio, vt absque causa prorogari queat, attamen & intelligas, antequam prioris dilationis tempus elapsum fuisset, vt Spec. eiusque con-

Com. opi.

Com. opi.

10

11

que confectatores citato loco declarant, atque Bal. in top. de causis, colum. 2. ibique Dec. qui multa congerit de officio deleg. Langfr. in c. cum P. & G. de offic. deleg. Bald. consil. 34. statuto libro quarto, & Cassan. consilio 4. quia, in Et hoc quidem vna ratione probatur, cum prorogatio prioris termini quedam coniunctio, qui si fuerit elapsa, nulla dein prorogatio stare potest: nam quod nihil est, prorogari non potest, cum non entis nulla sunt partes, vulg. l. cum ff. si cer. pet. Idcirco cautela est, ut in dilatione prorogandi protesteris, ne ei consentire videaris, teste Bart. in l. 1. de re lat. Qua stante protestatione, dilatio, nec inde sequuta probationes valerent, ut Alexan. ait in d. l. ultim. cui l. 1. stipulatur, & voluit Bald. consil. 33. colum. fin. lib. 5. etiam fortius predicta in causis summarijs locum vendicant, in quibus dilationes (veluti possibile est) abbrevianda sunt. Clemen. sepe, de verbo, signifi. & traditur per Abb. in c. cum sit, de appellat. Alexand. & alios in l. 2. ff. de re iudic. Nicol. Anton. Grauatius.

De obseruatione terminorum in causis
nullitatum.

C A P. V.

S U M M A R I U M.

- 1 Nullitatis in causa, quomodo termini obseruari di sint.
- 2 Nullitatis in libello causae exprimi debent, limitata ut num. 5.
- 3 Termini in causa attentatorum, qui obseruari debeant.
- 4 Termini in causa diffamationis, & iactantiae, qui obseruentur.

VERVM a si agatur* super nullitate alius cuius processus vel sententiae, alterius actus